

мобильности в образовании специалистов социальной сферы на основе принципа поликультурности с учетом этнокультурного своеобразия народов, населяющих данные страны. Теоретико-методологическое видение развития международной академической мобильности в образовании позволяет прогнозировать дальнейшее развитие данного феномена. Реализация международной академической мобильности в рамках концепции междисциплинарной специализации в области арт-терапии обеспечит решение трех важнейших задач в образовании, выдвинутых в рамках Болонской декларации и Пражского коммюнике: академическое качество; способность выпускников вузов найти работу на международном рынке труда в течение всей жизни; мобильность во всех смыслах - пространственная, временная (т.е. непрерывность образования и повышение квалификации), программная мобильности.

Резюме. В статье предлагается теоретико-методологическое обоснование перспектив развития международной академической мобильности в образовании специалистов социальной сферы (на примере междисциплинарной специализации в области арт-терапии).

Ключевые слова: международная академическая мобильность в образовании, арт-терапия, профессиональная компетентность специалистов социальной сферы.

УДК 37.014.24(4)

СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Пальчук Марина Іванівна,

кандидат педагогічних наук, доцент, директор

Вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму

(м. Сімферополь, Україна)

В останні роки в Україні було проведено численні дослідження, присвячені досвіду, інструментам та підходам, що поклали основи формування загальноєвропейського освітнього середовища. Розвиток співробітництва України з країнами Європейського Союзу дає можливість проаналізувати піввіковий досвід Європи з об'єднання зусиль заради створення єдиного освітнього простору. Актуальність такого аналізу визначена тим, що Україна стала на шлях приєднання до Болонського процесу. Разом з тим, освітня політика займає другорядне значення у дослідженнях інтеграційних процесів в Україні і потребує висунання нових пріоритетів, переходу на нову стратегію розвитку освіти.

В умовах європейської інтеграції перед Україною стоїть першочергове завдання - побудувати систему освіти в контексті вимог і можливостей ХХІ сторіччя, осучаснити і модернізувати усі її ланки. Модернізація української освіти пов'язана з виконанням Болонських домовленостей, її інтеграцією у європейський освітній простір [5, с 38]. Адже цей процес є складним, кропітким, довготривалим і суперечливим.

Філософія дуже проста: кожна людина, незалежно від того під прапором вона стоїть, прагне жити краще. Україна повинна обрати свою дорогу, яка приведе її до кращого життя. Ця дорога включає різні інтеграційні процеси, серед них - Болонський процес. Це теж на інтеграція, можливо, більш успішна, ніж пов'язана з нашим майбутнім членством у Європейському Союзі [6, с 6].

Європа стоїть на шляху об'єднання у велику сім'ю народів континентом, де на фоні мовного і культурного різноманіття в основу створення єдиного освітнього середовища було закладено людські цінності демократію, свободу та солідарність націй. Щоб вийти на один рівень із розвинутими країнами Європейського Союзу, українська освіта має пройти європейський шлях та адаптуватися до єдиного освітнього простору.

Особливими інститутами, що впливають на формування європейської політики в сфері освіти Європейського Союзу, є Рада ЄС, Європейська комісія та Європейський парламент, які тісно співпрацюють із Радою Європи. Міжнародним бюро освіти - органом ЮНЕСКО.

У сучасних умовах інтеграції визнано необхідність збереження освітньої багатоманітності й традицій країн Європейського Союзу. Питання освіти залишаються виключно внутрішньою компетенцією урядів країн-членів ЄС, зокрема, структури, управління освітою, визначення шкільного віку, статусу вчителів, доступності навчання тощо.

Із поглибленням інтеграційних процесів в межах Європи, спочатку західної, а пізніше й східної, під час створення загального ринку товарів, послуг, робочої сили та капіталу, необхідною умовою було зближення національних законодавств країн-членів Єдиного економічного простору.

Для досягнення цілей та реалізації завдань Європейського Економічного Союзу виникла необхідність створення загальної освітньої політики, яка б усунула перешкоди для вільного руху товарів, фізичних осіб, послуг і капіталу між країнами-членами ЄС. Фактично, вже в грудні 1953 року була прийнята європейська конвенція про еквівалентність дипломів, які дають право на вступ до університетів зазначених країн. Конвенція поклала основу співпраці у сфері освіти в Європі [3, с 9].

Інтенсифікація економічних відносин країн ЄЕС потребувала вживання заходів для забезпечення реалізації права вільного руху підприємництва і заняття професійною діяльністю громадян країн-членів ЄЕС на території співдружності, що в свою чергу викликало необхідність об'єднання зусиль у сфері освіти та професійної підготовки.

Для економічної та соціальної стабільності ЄЕС у квітні 1963 року рішенням Ради Європи створено консультативну раду при Європейській комісії та сформовано основні принципи загального простору освіти в Європі, які діють по нині [3, с. 15].

Ідея європейської інтеграції, яка охоплює дедалі ширші сфери життєдіяльності держав і суспільств та нових членів ЄС, стає вирішальним чинником у формуванні європейської та національної тотожності, а також зближенні освітніх систем і розробки європейських освітніх стандартів.

Значною частиною процесів оновлення освітніх систем, що відбуваються останніми десятиріччями у європейських країнах і пов'язані з визнанням вагомості освіти, є розвиток професійної освіти. Водночас визначено окремі сфери освітньої співпраці, що пояснюється створенням і розширенням спільного освітнього європейського простору та інтенсифікацією обмінів і контактів, спрямованих на розвиток європейського виміру освіти. Одним з головних завдань співпраці є визначення цілей професійної освіти, серед яких:

покращення пристосування до змін у промисловості через професійну підготовку та перекваліфікацію;

підвищення рівня професійної майстерності; полегшення доступу до професійних навчальних закладів і підтримка мобільності інструкторів та учнів;

співпраця між професійними школами та підприємствами; розвиток обміну інформацією та досвідом із спільних питань для освітніх систем країн-членів [1, с 15].

На нашу думку, пошук і опанування найкращих здобутків світовій освіти, звідки б вони не приходили, є нагальною потребою, інша річ, що слід адаптувати до них національну освітню систему.

Також істотними вважаються гнучкість і мобільність професійної освіти, гуманізація середньої та вищої школи, поєднання освітніх реформ зверху та інновацій знизу, децентралізація освіти, науковість, економічність та оптимальні рішення з урахуванням стратегічних перспектив розвитку й ефективності освіти [2, с 527].

У цьому контексті в умовах глобалізації та інтеграції проблема підготовки конкурентоспроможного виробничого персоналу набуває міжнародного значення. Вона є визначальною в діяльності Міжнародної організації праці ЮНЕСКО, Європейського фонду освіти та Європейського центру розвитку професійної освіти і навчання CEDEFOP [4, с. 64].

У Лісабонській резолюції обґрунтовано положення про взаємодію «між політикою в галузі економіки, зайнятості й розвитку людських ресурсів на основі забезпечення високоякісної професійної освіти й навчання та підвищення ефективності використання інвестицій у людські ресурси». Із цим положенням пов'язана Копенгагенська декларація Європейської комісії та міністрів освіти європейських країн з розвитку співробітництва в галузі професійної освіти і навчання в Європі.

Як показують дослідження проблем порівняльної професійної педагогіки, питання підготовки сучасного виробничого персоналу в державах ЄС вирішують на найвищому політичному рівні, оскільки вони є складовою загальноєвропейської стратегії зайнятості та економічного розвитку. Розроблені стратегії й рішення спираються на досвід, традиції та потенціал національних освітніх систем країн-членів Європейського Союзу [4, с. 67].

Важливим засобом забезпечення інтересів України в глобальному інформаційному світі стає сьогодні активна позиція на міжнародній арені кожного освітнього закладу, оскільки збільшення присутності країни в

європейському освітньому просторі відіграє значну роль у завоюванні престижу й впливу держави в світі. Чим більше закладів освіти буде представлено за кордоном як учасників різних проектів, програм конференцій, тим ефективніше це працюватиме на позитивний імідж держави загалом [5, с 39].

Таким освітнім закладом є Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму. Це не лише сучасний заклад який здійснює ступеневу професійну підготовку кваліфікованих робітничих кадрів і молодших спеціалістів для сфери туризму, але й є національним представником України у Європейській асоціації шкіл готельного та туристського профілю (АЕНТ), яка включає в себе 40 країн Європи [7].

Для України приєднання до ЄС відкриває цікаві перспективи, оскільки створює можливість використання досвіду, перевірених рішень, демократичних моделей громадського життя та сучасних технологій освіти.

Резюме. У статті розглядаються питання створення єдиного освітнього середовища в умовах європейської інтеграції. Визначено цілі професійної освіти в рамках виконання домовленостей Болонського процесу.

Ключові слова: єдине освітнє середовище, європейська інтеграція, Європейській Союз, модернізація національної освіти, співпраця.

Резюме. В статье рассматриваются вопросы создания единого образовательного пространства в условиях европейской интеграции. Определены цели профессионального образования в рамках исполнения договоренностей Болонского процесса.

Ключевые слова: общее образовательное пространство, европейская интеграция, Европейский Союз, модернизация национального образования, сотрудничество.

Summary. The article focuses on the problems of creation of the common educational base in accordance of Ukrainian integration into the EU. The work determines the aims of professional education in compliance with the Bologna Process agreements.

Keywords. Common educational base, European integration, European Union, modernization of the national education, cooperation.

Література:

1. Василюк А. Освітня політика Європейського Союзу / А. Василюк // Шлях освіти -2007. -№3.- С 13-17
2. Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku. Tom IV. - Warszawa: Zak, 2005. - S. 527-528
3. Ларионова М.В. Сотрудничество в сфере образования в Европе: нормативная основа, методы и инструменты кооперации. - М : Университетская книга; Логос, 2006 - 336 с.
4. Ничкало Н. Г. Развитие профессиональной освіти і навчання в контексті європейської інтеграції / Н. Г. Ничкало // Педагогіка і психологія. - 2008, - №1. - С.57-69
5. Пальчук М. І. Деякі аспекти підготовки педагогічного персоналу для системи професійної освіти в умовах європейської інтеграції / МІ. Пальчук // Проблеми сучасної педагогічної освіти: Сб. ст.: Вин. 14. Ч. 2. - Ялта: РВВ КГУ, 2007. - С 37-42. - (Педагогіка і психологія)
6. Ющенко В. Україна перейшла рубікон в інтеграції до глобальних світових процесів / В. А. Ющенко // Вища школа. - 2008. - №2. - С.3-12.
7. www.aecht.eu